

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 46 (361)

Fredagen den 16 november 1894.

7:de årg.

Prenumerationspris pr kvartal:
Idun ensam ..... kr. 1 50
Iduns Modetidning jämte ko-
lorerade planscher 1: 50
Iduns Modet. utan kol. pl. .... 1: —

Byrå:
Klara Södra Kyrkog. 16, 1 tr.
Allm. telef. 61 47.
Prenumeration sker å alla post-
anstalter i riket.

Redaktör och utgifvare:
FRITHIOF HELLBERG.
Träffas säkrast kl. 2—3.
Redaktionssekr.: J. Nordling.

Utgifningstid:
hvarje helgfri fredag.
Lösnummerpris 15 öre
(lös:n:r endast för kompletteringar)

Annonspris:
35 öre pr nonpareillerad.
För »Platssökande» o. »Lediga platser»
25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.

Anna Jacobson.

Den nu i Industripalatset i Stockholm pågående fotografiska utställningen har väckt ett stort uppseende och torde redan hafva tagits i betraktande af de flesta af våra läsarinnor i hufvudstaden. Såväl kvantitativt som med afseende på kvalitén intaga damerna en framstående plats på utställningen — vi hafva räknat äfver trettio kvinnliga utställare — och det torde därför icke vara ur vägen att nämna några ord om, *huru* det kvinliga elementet är representeradt.

På amatörafdelningen tilldrager sig genast en storartad, i svenska och badiska färgerna ståtligt dekorerad utställning uppmärksamheten. Litet hvar förstår nog, att det är kronprinsessan Victoria, som hedrat utställningen med att exponera ett stort antal synnerligen vackra och intressanta fotografier, tagna och till stor del äfven framkallade af henne själf. Flertalet af bilderna återgifva egyptiska motiv, och bland dem märkas några charmanta förstoringar på bromsilfverpapper. Man får här se saker, hvilka fränsedt det rent fotografiska värdet äfven i och för sig äro

af stort intresse: scener från Nilens strand och från pyramiderna, härliga landskap och förträffliga typer från Nillandet. Kronprinsessans fotografisamlingar äga genom det stora material, som här sammanförts, ett stort vetenskapligt värde ur kulturhistorisk och etnografisk synpunkt, fränsedt den fina artistiska urskilning, hvarmed motiven städse äro valda. I fotografikonstens tekniska hemligheter har kronprinsessan invigts af en så kompetent fackman som kapten Florman, hvilken äfven anordnat hennes utställning, som ständigt samlar massor af åskådare. Kronprinsessan har för den ståtliga utställningen erhållit välförtjänt utmärkelse med diplom och hederspriset silfvermedalj.

Följa vi nu katalogen så påträffa vi bland *yrkesfotograferna* följande namn: Ester Birgén, Katrineholm, prisbelönad för sina vackra landskapsbilder från Småland och Östergötland; Anna Edlund, Stockholm, pris för porträtt; Elisabeth Elfström, Ljunby; Erikson & C:o, Sthlm; C. Gaudard, Göteborg; Fr. Gimberg, Sthlm; hoffografen Selma Jacobsson, Sthlm,

Kärleken är icke bunden af tiden; han knoppas, blommar och sätter frukt
i ett enda gynsamt ögonblick.

Körner.

prisbelönad; Amanda Johansson, Sthlm; Lina Jonn, Lund, pris för särdeles vackra och artistiskt tagna förstoringar; Leverin & C:o samt Lindbergs reproduktionsateljéer, båda prisbelönda stockholmsfirmor med kvinnliga föreståndare; Maria Lundbäck, Uddevalla; Hulda Löthman, Sthlm, prisbelönt; Anna Nordlöw, Gefle; Anna Ollson, Karlstad; Olga Rinman, Göteborg; Hanna Rutbäck och Henny Tegström, Luleå; R. Sjöman & C:o, Sthlm; till denna afdelning få äfven räknas Eva Lundqvist, Amme Ch. Sjöberg samt Amy Stavenow, samtliga i Stockholm utförfvare af retuchering i färger på fotografier. Samtliga häröfvan nämnda namn representera porträttfirmor med undantag af Lindbergs reproduktionsateljéer, hvilken, som namnet anger, gjort till sin uppgift reproduktion af konstverk o. s. v. och i hvilket fack denna affär intager en erkänt framstående plats.

Bland de kvinnliga amatörerna är det emellertid — om vi nu frånräkna kronprinsessan — i synnerhet en, som gör sig bemärkt och hvilken redan länge inom fackkretsar burit namn om sig att vara vårt lands kanske allra förnämsta kvinnliga amatörfotograf. Och när Idun som ett äropos till den fotografiska utställningen önskade bringa bilden af någon skicklig privatutförfvare af den vackra konsten, var det representativa namnet gifvet. Doktorinnan *Anna Jacobson* har äfven på den pågående utställningen eröfrat ett *hederspris*, en elegant handkamera. Fru Jacobson, hvars intagande bild vi presentera våra läsarinor, är född i hufvudstaden, och hennes flicknamn är Lethin. Sedan år 1880 är hon maka till den särskildt som skicklig massör bekante lifmedicus *Emil Jacobson* i Stockholm. Som sagdt en af våra mest intresserade amatörer, företrädes fru Jacobson på utställningen med fotografier på papper, förtjusande landskap från Stockholms-trakten och Loka, samt en förstoring, vidare transparenta glasbilder, vyer från Norge m. m., i den Adelsköldska montern och till slut ett stort antal stereoskopbilder på glas.

Kvinnliga pristagare bland amatörerna (diplom) äro dessutom: fru H. Ekman, f. Richter, Göteborg; fru Helfrid Gillberg, Stockholm; fru Maria Peterson, Göteborg. En rättmätig uppmärksamhet ha äfven fröken *Anna Schéeles* interiörer och vyer tilldragit sig.

Som vi finna, utgöres mer än 25 procent af deltagarne i utställningen af damer. Faktum är äfven, att man i Sverige finner ett relativt betydligt större antal kvinnliga utförfvare af fotografikonsten än i något annat land, och detta gäller såväl amatörer som fotografer. Ej ens i Norge och Danmark användas kvinnliga biträden i de fotografiska affärerna i den stora utsträckning som här hemma.

Det är med stor tillfredsställelse vi kunna konstatera, att det kvinnliga elementets representanter haft all heder af den del de äga i denna den första svenska fotografutställningen.

A. R.

Ordningsskärlek för till rättskärlek, sanningskärlek leder på tusen vägar till sanningen! Ordning, rättsinnighet, sanning — I gören det goda till det bästa.

Lavater.

Till drottningen af Rumänien vid hennes silfverbröllop, 15 nov. 1894.

Från höga norden, där furuskogen
Står evigt grön invid snöhöljdt fjäll
Och necken höjer ur strida elfven
Sin stilla klagan i sommarkväll,
Må hyllningsgården, om än så enkel
Dock nå Rumäniens silfverbrud
Den dag, då skaror kring henne samlas
Och landet klädt sig i högtidsskrud.

En gång, Furstinna, du gästat borgen,
Där nordens drottning sitt bo har fäst,
Och varm från henne i dag går bönen
För kungaparet i Bukarest.

Men icke blott inom kungaborgen
Ditt namn står ristadt på hjärtats blad,
Ty känd och älskad är Carmen Sylva
I svenska hemmen — på land, i stad.

Må friska rosor beständigt dofta
Omkring Sinaia i nyfödd prakt
Och sången klinga som för därinne
Och glädjen hålla kring borgen vakt!
Må folk och konung alltmer förenas
Och landet blomstra i ostörd fred,
Och så från himmelens öppna fönster
Blott ny välsignelse strömma ned!

Ja, må Rumäniens rike växa
I makt och storhet från år till år,
Och må dess drottning däröfver glädjas,
Ännu med glänsande silfverhår!
Och hennes namn, må det evigt stråla
I oförgänglig och härlig glans,
När sist åt henne ock skall beskåras
En aldrig vissnande bröllopskrans!

L. S.

Ofvanstående vackra dikt till den rumäniska drottningen-diktarinna på hennes silfverbröllopsdag, hvilken Idun välvilligt satts i tillfälle att publicera, har i dessa dagar af rumäniske generalkonsuln i Stockholm *Fredric Möller* afsändts till silfverbruden som en hyllning från det henne nära nordiska landet. En stor portfölj med pärmar af röd maroquin, rikt konstförgyllda och med monogram och krona i lädermosaik, omsluter dikten, som är textad på pergament i götisk stil. I den omgifvande ramen ingå vyer af Stockholms slott, *Ulriksdals* slott samt ett svenskt elflandskap, omsluta af rosor, myrten, vattenliljor och ljung, allt utfördt i guld, silfver och färger på pergament.

Textningen och målningen äro på ett synnerligen konstnärligt sätt utförda af fröken *Sophia Gisberg*. Arbetet i sin helhet, betraktadt som exponent för svensk konstskicklighet, torde vara ett af de allra förnämsta, som på senare tiden utgått från vårt land.

Af komminister *I. Kiellman-Göransson* har lyckönskingspoemet på ett mycket troget och lyckadt sätt, med bibehållande af originalets versslag, öfversatts till tyska språket.

Kvinnliga ärestoder.

Under loppet af knappt ett decennium har vår hufvudstad riktats med icke mindre än fyra statyer af män, som gjort sig förtjänta om fosterlandet: *Linné*, *Oxenstjerna*, *Scheele* och *Ericson*. Snart skall ännu en stod resa sig här, den af Sveriges *Luther*, reformatorn *Olaus Petri*, och man lär därjämte vara betänkt på både ett *Sture*- och *Karl XV:s* monument. Som vi veta, äger hufvudstaden redan utom de nämnda ett ganska aktningssjudande antal statyer och byster af frejdade män, landsorten har också här och hvar att uppvisa dylika minnestecken, och på skilda håll prepareras tre nya: öfver *Geijer*, *Karl X* och *Magnus Stenbock*.

Den fosterländskhet, som ligger i vidmakt-hållandet af stora minnen genom deras förvigande i bronzen, är hos vårt folk sålunda af rätt lifaktig natur med en tendens snarare till stegring än stillastående — men månne den icke går i en ej alldeles nödtvunget ensidig riktning, då den hos oss hittills uteslutande förhårligat *mannens* bragd?

Där så skett, har det nog i det stora hela skett rättvist och välförtjänt, men denna omständighet bör väl icke utesluta den om fosterlandet förtjänta *kvinnans* rätt till andel i en traditionell och folklig hedersbevisning af den art, som nämnts.

Sant är, att den ovanskligaste ärestod reses i det hufvudstads minnet af en skön lifsgärning, utan alla yttre tecken till eftermäle, men då det för den frejdade *mannens* räkning icke inskränkts till denna ideala berömmelse, vore det väl rättvist, att så icke heller skedde i fråga om den frejdade kvinnan.

Idén om en stod af någon högt förtjänt kvinna har vaknat på flere håll under senare tid, då, såsom det påpekats, statyer af män upprests i ganska rask följd, men intet förslag i bestämd riktning har ännu sett dagen. Å andra sidan har frågan hos många väckt förvåning och tillbakavisats. »En staty af en kvinna! Det går väl knappt an! Det finns ju ingen sådan förut!»

Just det, ja! Det förefaller så ovanligt, osannolikt och otillbörligt nymodigt — som allting annat, med hvilket en början måste göras för att bryta fördomarnes is! Någon gång måste ju vara den första!

Skulle det ligga något befängdt eller onaturligt däri, att en kvinnostod restes! I utlandet hör dylikt ej till sällsyntheterna. Österrike har sin *Maria Theresia*, Ryssland sin *Katharina*, Frankrike sin *Jungfru af Orléans*, England sin *Victoria* (originalet: den ännu levande drottningen), och en stat i Nord-Amerika har i gediget silfver förvigat minnet af — en skådespelerska, *Ada Rehan*, som ännu är bland de levandes antal och sålunda redan äfven bland de »odödligas». Många, många andra dylika exempel att förtiga.

Det finns ingenting i själfva idén att draga sig för, men en annan fråga är, huruvida någon eller några af Sveriges kvinnor i samma mån som dess historiskt framstående män verkligen gjort sig förtjänta af ett monumentalt förhårligande.

Gynna det svenska arbetet!

Köp edra **Korsetter** i Svenska Korsettfabrikens utställning, 11 Hamngatan 11, hörnet af Nerra Smedjegatan, Stockholm.

Jansson & C:o

Det blir på visst sätt ytterst en smakfråga — såsom det äfven varit i fråga om männen. Det gifves ingen viss, en gång för alla bestämd måttstock, med hvilken förtjänsten uppmättes, och som angifver, att så och så mycket är af den och den utträttadt, att det berättigar till just ett monument. Den ene har utträttat mer, den andra mindre, deras bragd har fallit inom olika områden — men hvar och en har på sitt sätt varit en utmärkt, fäderneslandet gagnande personlighet, som är värd att minnas med vördnad och erkänsla.

Kvinnans område är ju mera exklusivt; det blir svårt att jämföra hennes med mannens och bestämma, hvem af t. ex. några vissa två utträttat mest: han eller hon. Men om man skulle säga så: hon har i sin ställning, såsom kvinna, utträttat så mycket godt, välsignelsebringande och till allmän nytta och efterföljansvärdt exempel, att hon förtjänar hedras lika mycket som han, krigaren, statsmannen eller forskaren — då är hennes rätt till offentlig utmärkelse jämnställd med den senares.

Låt oss alltså se till, huruvida det funnits någon eller några svenska kvinnor, om hvilka sådant med fog kan sägas och vilkas minne därför vore förtjänt af den omtalade nationella hyllningen!

Urvalet tör visserligen icke blifva så rikt, men något skall det dock gifva, som åtminstone förtjänar att man öfverväger och diskuterar saken.

Den heliga *Birgitta* var onekligen en af vårt lands märkligaste och ädlaste kvinnor, hvars minne vore värdt en mera reel utmärkelse. Denna skulle ingalunda blott grunda sig på det kuriositetsintresse, som varit och är förbundet med hennes »helgonskap», utan på den faktiskt civilisatoriska betydelse, hennes sedliga föredöme, vandel och hela lifsgärning ägde för det svenska folkets kultur. Hon var obestriddligen sitt lands mest välgörande kvinna, om hvilken häfden förmåler, att hon tog innerligt öm vård om de fattiga och åt dessa uppbyggde rymliga hus på sina gårdar. Hennes religiösa uppfattning andades en storslagen tolerans, som på denna tid var föga känd och som torde verkat humaniserande i många riktningar. Hennes stiftelse, Vadstena kloster, utgjorde under hennes öfverinseende en verklig liten akademi, ett lärdomens och bildningens centrum, där en rik och för häfdaforskningen mycket betydelsefull litteratur hopades. Denna stiftelse var därjämte en tillflyktsort för förföljda och andra olyckliga; otaliga voro de barmhärtighetsverk, den utöfvade i dessa råa och politiskt upprörda tider. Genom sin fromhet och sina i öfrigt utmärkta egenskaper riktade *Birgitta* så godt som hela Europas uppmärksamhet på vårt aflägsna land och bidrog därmed mer än någon af sin samtid att göra det känt och respekteradt. Det är sannerligen ej liten välsignelse förknippad med minnet af detta »helgon» — ja, förvisso ett mänsklighetens helgon!

Förflytta vi oss från denna period ett par hundra år fram i tiden, möter oss den af hjälteglans omstrålade bilden af *Kristina Gyllenstjerna*. Skärskådard man denna kvinnas bragd och dess betydelsefulla följder, skall man finna bådadera af så rikt innehåll och vidtgående omfattning, att man gärna vill kalla henne fäderneslandets räddarinna och måhända får lämna henne första rummet på förslaget om den nationella hyllningen åt kvinnor.

Vi känna ju alla hennes ärorika historia, hur hon organiserade hufvudstadens försvar mot konung *Kristian*, hur hon värfvade krigsfolk, utrustade nya fartyg, lät inkalla hjälptrupper från *Lübeck* — hur hon gjorde hart när det omöjliga för att skydda ett älskadt fosterland mot främmande invasion, och huru hon äfven delvis lyckades däri framför allt genom att med sitt föredöme ingjuta mod och förtröstan hos Sveriges hårdt pröfvade folk. *Stockholm* föll visserligen i den danske konungens våld, blodbadet ägde rum, men den anda af fosterlandskärlek och dådskraft, fru *Kristina* väckt hos folket, fortlefde alltjämt och kan väl sägas ha i sin stora mån banat väg för *Gustaf Eriksson Vasas* framgång, d. v. s. banat väg till rikets räddning och vår alltsedan dess orubbede själfständighet. Icke blott *Stockholm*, utan hela landet står i evärdelig tacksamhetsskuld hos denna hjältninna.

Om drottning *Kristinas* personliga värde och fosterländskt-historiska betydelse torde nog meningarna vara ganska delade. Men nekas kan dock ej, att hon var en af sin tids utomordentligaste kvinnor, som genom sitt öfverlägsna snille, sin lärdom och sin uppmuntran af konst och vetenskaper spred glans öfver både sig själf och Sverige. — En utmärkt kvinna finna vi i *Karl XI:s* drottning *Ulrika Eleonora*. Hennes lifsgärning tillhörde det mera undångömda och sökte aldrig yttre ära, men den skall aldrig glömmas. Hon var en föresyn för hela sitt folk i människokärlek och upphöjda tänkesätt. »Få furstliga personer,» säger en häfdatecknare, »hafva efterlämnat ett så godt och ädelt minne som hon. Genom sin klokhet och mildhet tillvann hon sig allas hjärtan . . . hon sökte sitt mål i utöfningen af barmhärtighetens och välgörenhetens dygd. I synnerhet ömmade hon för dem, som blifvit lidande genom reduktionen, men äfven för andra fattiga stod hennes hand alltid öppen. Vid *Karlberg* uppfördes på hennes bekostnad ett barnhus, och en annan af hennes stiftelser är det s. k. Drottninghuset i *Stockholm*, hvarest en mängd fattiga kvinnor på sin ålderdom erhålla understöd och tak öfver hufvudet.» — Det anförda omdömet öfver *Ulrika Eleonoras* personlighet kan i dess allmänlighet godt öfverföras på tre andra numera aflidna furstinnor, som tillhört vårt nuvarande konungahus: drottning *Josefina*, drottning *Lovisa* och prinsessan *Eugenie*. Den sistnämndas minne är med betydelsen af en storartad välgörenhet enkanerligen fäst vid ön *Gotland*, hvars residensstad *Visby* alltså möjligen kunde börja tänka på ett mera materiellt välförtjänt hugfästande af detta vackra minne.

Bland kvinnor, som utmärkt sig på det litterära och konstens område, märkas sådana namn som fru *Lenngren* och *Fredrika Bremer*, sångerskan *Jenny Lind* m. fl. Den senares porträttmedaljong har under stor högtidlighet införlifvats med minnesmärkena i *Englands Pantheon*, *Westminster Abbey* — en utomordentlig hedersbevisning i det landet, till jämförelse med hvilken vi för vår celebra landsmaninnas minne gjort — platt intet.

Om den tanke, vi här till en början endast velat väcka, tilltalar svenska kvinnor, skulle det glädja oss att förspörja något närmare från våra läsarinor angående deras mening om saken och om de vägar, på hvilka bäst skulle kunna verkas för densamma.

Blomstervännens pröfvotid.

Vinterfunderingar

af S—m.

(Forts. o. slut från föreg. n:r.)

»H, så den där *Fuchsian* ser ut, den blir aldrig hygglig mer,» säger du. Men det är en vacker sort, och du vill icke gärna skilja dig ifrån den, isynnerhet som du i somras glömde bort att taga skott. Näväl, så tukta »den långskrangliga» med en hvass knif — *Fuchsior* tåla vid att beskäras och det ganska grundligt till på köpet — tvätta sedan kvarsittande blad samt grenar och stam mycket noga med en svamp, ty det är troligt att *Fuchsian* varit angripen af spindel, eftersom bladen fallit af densamma. I sinom tid komma en mängd små, ljusgröna skott fram på de kala grenarne, och, innan du vet ordet af, står trädet åter i full löfskrud. Men har du flere »långskrangliga» af samma sort, så välj och förkasta. Många ha den åsikten att *Pelargonier* och *Fuchsier* ej böra få bli mer än ett par tre år gamla, emedan äldre exemplar få ful växt och små blommor.

Man bör aldrig nyttja sax, då man tuktar sina krukväxter, utan alltid en hvass knif. Å de uppkomna särytorna kan man strö litet jord eller också mellan fingrarna uppmjuka något vax och sätta detta som en liten huf omkring yttersta delen af den beskurna grenen eller stammen.

Apropos vax har jag därmed mer än en gång »lagat» stajlkar på ej allt för saftrika växter såsom *Novemberblomma*, *Murgröna*, *Fuchsia* etc. Så t. ex. fann jag en gång ett blad på en liten *Cyclamen* hängande afbrutet, mjukade upp litet gult vax — vaxstapeis vax är mycket bra att använda — och applicerade försiktigt en tunn, platt »ring» däraf omkring stjälken vid »brottet». Jag hade den glädjen att se bladet stå där friskt i många månader efteråt, tills jag föll på den idén att taga bort den något misspyrdande vaxningen, då stjälken, som vid det en gång sårade stället hade en fördjupning, kort efteråt afbröts. — Det faller af sig själf att ett sådant »hopvaxande» måste företagas kort efter att stjälken brutits, medan säret ännu är friskt. Jag var nog dum att försöka ett hopvaxande, äfven sedan stjälken var helt itu, men det var att gå för långt. »Allt här intill skall du gå och icke vidare» — heter det. Också lyckades icke detta sista experiment.

För de af *Iduns* läsarinor, hvilka icke känna till *Begonierna*, vill jag nämna att flere slag af *Begonier* fälla sina blad mot vintern. Några arter med tämligen stora blommor i rödt eller gult vissna ner fullständigt, och rotknölarne få stå torra öfver vintern — man må endast akta sig att ha dem i för kallt rum. En *Begonie*-art — den s. k. sörländskan — som har något långsträckt, sneda, klargröna blad med mörkröda ådror, mörkröda stajlkar och ljusröda blommor, faller både blad och stamdelar. På grenar och stammar — växten är buskartad — äro en mängd leder, och när växten blir bladlös, påminna mig grenarne alltid om giktbrutna fingrar. Detta oakadt tycker jag det är riktigt roligt att efterhand som lederna »dö bort», plocka af dem från blomman. Något af stammarna fortlefver vanligen, och snart framkomma nya skott — »sörländskan» hvilat icke länge och vattnas hela tiden, fastän naturligtvis mindre, medan den är blad- och grenlös.

Men nu ha vi ju för länge sedan placerat våra blommor och se'n hunnit prata om litet af hvarje. Blommorna fingo godt rum, oakadt vi planterat in en reseda, ett par löfkojor och astrar, hvilka voro särskildt vackra. De ha stått sig bra och se helt krya ut, tack vare att vi först småningom vande dem vid det varma klimatet i våra rum.

Minna unga damer! Nu sitten I snart en kväll församlade — »en krans af sköna blommor», skulle en poet säga — omkring stora bordet i salongen hos någon god vän. Julklappsarbetena äro framme. Där är ett diskuterande och förevi-sande, och allt finner man »ganska godt». Och så mucieras och läses högt, och alla komma öfverens om, att det är »förtjusande trefligt». Rosenkindade äpplen och guldgula apelsiner finnas på bordet för att icke tala om nötter m. m.

Unga flickor tycka om att ha minnen från alla möjliga tillfällen, ofta bagateller, men kära ändå — små kort, en eller annan pressad blomma o. d., och jag tänker mig att de ungdomar, hvilka nu samlats, icke utgöra undantag från regeln. Så tänker jag också att flere af fröknarna äro blomstervänner — alla kvinnor borde tycka om

blommor — hvarför då icke till minne af den angenäma aftonen bland goda vänner plantera ett träd, som är från år skall glädja er. »Ser du, det här lilla trädet satte jag den där aftonen, du vet, 18.., då vi sutto tillsammans med våra julklappsarbeten, just hos Agnes Z. och då vi hade så förtjusande roligt,» kommer det att låta några år härefter. Och: »minns du?» och »minns du?» heter det sedan. Men hvar i all världen skola vi få något att sätta, och hur kan det för öfrigt löna mödan att sätta något denna tid på året? sägen I. — Jo, det vill jag säga er — både apelsinkärnor och äppelkärnor finnas där på bordet, riktigt praktiga kärnor till på köpet. Agnes kan sätta några kärnor åt sig — det behöfves bara att sticka ned ett par frön i t. ex. den där myrtenburken, som har något sandblandad jord, och ett par andra i den där Pelargonie-burken. En tum djupt skolen I sätta dem. Alla Agnes' väninnor kunna också få kärnor att plantera åt sig, när de komma hem på aftonen.

Apelsinträdet har vackra, äggrunda, mörkgröna och glänsande blad och tämligen långa, men ofarliga taggar. I vanliga rum får man det naturligtvis icke att blomma, men det pryder sin plats och håller sig alltid grönt. —

Hvem vet icke, hur äppelträdet ser ut? Det är emellertid ganska roligt och ovanligt att ha ett sådant inomhus. Jag har ett litet äppelträd, som öfverlevat två vintrar. Första vintern stod det inne bland mina öfriga blommor. Andra sommaren, sedan trädet på våren blifvit omsatt, sköt det hastigt i höjden, men ville icke grenas sig. På hösten skar jag därför af toppen, och litet senare fällde växten sina blad, hvarför den öfver vintern sattes ut i ett kallrum och sedan vattnades endast ett par tre gånger under vinterns lopp. När våren kom med sin värme, togs trädet åter in, men vid det öfversta »ögat» började nu skjuta fram ett skott och — åter bar det af rätt i höjden. Nu toppade jag trädet för andra gången, och sedan sköto 4 nya grenar fram. I höst skall det ånyo beskäras, innan det sättes ut till vinterhvara, och nästa sommar, hoppas jag, skall det få en liten, vacker krona. Det faller af sig själf, att en växt med ett trädets natur måste ha tämligen stor burk. Isynnerhet har jag sökt efter att få tag i djupa burkar, då jag tror att äppelträdets rötter utveckla sig mera i djup än vid. Mitt träd är nu omkring 1 meter högt och burken ungefär 2 decimeter i höjd. I vår skall jag åter byta om burk.

Det är troligt, att en växt, som egentligen skulle stå ute i Guds fria natur, blir hindrad i sin utveckling och därigenom dvärgartad, då den stänges inom fyra väggar. Därför kan ju den, som har en trädgård, flytta ut sin äppelträdning dit, sedan taga kännedom om, huru man ympar fruktträd och i rättan tid skaffa sig en kvist af någon ädel sort och inympa den på sitt träd. Det skulle åtminstone vara ganska roligt att kunna göra detta själf, men duger man icke till det, brukar det nu för tiden icke vara svårt att få tag på personer, som förstå saken. Jag har ingen trädgård, tänker därför i det längsta ha mitt äppelträd inne i rummet och se, hur det artar sig. En af mina väninnor har sagt sig komma ihåg, att i hennes föräldrahem en gång fanns ett blommande äppelträd inomhus. Hvarför skulle jag då icke också få mitt att blomma? Tälamod bara!

Jag har mycket funderat, om jag kanske skulle ha dröjt med att orda om det här, tills jag en vacker kunde ha sagt till Iduns läsarinna: »Jag har ett äppelträd inne i mitt rum, och det blommar så vackert.» Men se'n kom jag på den tanken: kanske är det just ingen nu för tiden, som har en aning om, att man kan odla äppelträd inne i boningsrum. När då mitt äppelträd redan stode i blom, skulle det kanske dröja många år, innan de osatta träden hinna så långt. Därför beslöt jag mig för att »vara så snäll» och redan nu berätta för Iduns läsarinna om de rön jag gjort.

Jag skall bli bra förtjust, när mitt äppelträd en gång knoppas. Äppelblommorna äro så ljufva — så hvita och skära.

Ingen välsignelse är större än arbetets; blott den människa, som med lif och lust under all sin lefnad arbetat, kan säga: jag har lefvat!

Goethe.

Ett afsked.

»Lifvet har ändå med all sin litenhet och småfuttighet sin stora tragik emellanåt,» sade doktorn och blåste tankfullt ut röken från sin cigarr. »Tragedierna ha blifvit sällsynta på scenen, men det är icke därför, att författarne sakna ämnen. De starka passionerna och lidelserna ha visserligen försvagats, och vi öfvergå mer och mer till ljumhetens stadium, men det är icke alltid, som tragedien måste skrika. Den behöfver icke röra sig med stora ord och åthäfvor, som ofta endast tjäna till täckmantel för de små känslorna, utan den har t. o. m. en viss förkärlek för att ströfva omkring midt ibland oss i ami och guttaperkagaloscher. Tragedien har med ett ord blifvit *buergeois*. Men ve honom, som råkar ut för den! Skalet har förändrats, men kärnan är lika bitter som någonsin.»

Och doktorn fortsatte:

»Jag skall berätta ett fall ur min praktik, som alltid stått för mig som en af dessa moderna tragedier, beröfrade hvarje spår af storhet, men som i all sin enkelhet och hvardaglighet synes mig oändligt gripande.

Som ung medicinare hade jag en sommar förordnande som lasaretsläkare i en af våra större småstäder. Tjänstgöringen på lasaretet var lindrig nog, och jag hade god tid öfver att sköta min enskilda, i början ganska betydande praktik. Hur jag så hastigt hade fått någon, var mig en gåta, lika litet som jag kunde begripa anledningen till att den så snart försvann. Det var som en svallvåg, som helt plötsligt fyllde mitt mottagningsrum och därefter lika snabbt drog sig tillbaka. Människan är alltid egenkärare än hon tror, och hur det än var, så förvånade jag mig mera öfver patienternas försvinnande än öfver deras tillströmning. Jag uttömde mig i gissningar. Hade jag begått något misstag, hade jag varit ohöflig eller oartig? Nej, ingendera delen. Efteråt insåg jag sammanhanget. Det är ondt om nyheter i våra småstäder. En ny läkare är ett evenemang, och man går till hans mottagningsrum med samma känslor som till en premiére. I intetdera fallet är det konsten som drager; det är begäret att vara först, att ha något nytt att berätta för vänner och bekanta, och sedan nyfikenheten är tillfredsställd hos premiérepubliken och recensenterna, så nöja sig de öfriga med referaten.

Nå, jag hade min egentliga sysselsättning vid lasaretet och bekymrade mig i själfva verket föga om den enskilda praktiken.

En dag fick jag emellertid besök af en af mina närmaste grannar, garfvar till yrket. Det var en medelålders, mycket hygglig karl, rätt förmögen och hvars hustru hört till premiérepubliken och försvunnit med den.

Han föreföll också något generad, då han såg sig omkring i mitt tomma mottagningsrum, hvilket emellertid icke hindrade honom från att fråga, om jag hade tid att titta in till honom. Hans enda barn, en pys på sju år, var dåligt och hade ondt i halsen, och hans hustru hade också känt sig krasslig på morgonen.

Halsen är aldrig att leka med, och jag följde genast med honom hem.

Under vägen gjorde jag honom några frågor angående deras illamående och kände mina farhågor växa.

Mycket riktigt. Den första blicken på gossen angaf difterisymptom. Mordängeln var i huset, och från barnet hade den kastat sig öfver på modern. En näsduk, en enda mo-

derlig putsning af den lilles näsa hade varit tillräcklig för att förmedla öfvergången.

Här gällde det att handla raskt. Något epedemisjukhus fanns icke, de bägge angripne isolerades därför omsorgsfullt i den ena ändan af våningen, barnen inlogerades på den motsatta sidan och alla öfliga försiktighetsmått vidtogos.

Vid sådana tillfällen är läkaren mera än människa: han är försynen själf och får också göra allting själf. Hela den nyss så lugna familjen var som slagen med fasa. Jungfrurna hade alldeles tappat hufvudet och uppförde sig som yra höns, hvilka helst skulle vilja smyga sig bort från alltsammans, och mannen hade synbarligen icke en tanke kvar i sin hjärna. Han stirrade på mig med ett nästan fänigt uttryck, gjorde allt hvad jag sade, men allting galet, och mumlade endast för sig själf med en förtviflad skakning på hufvudet: »difteri, difteri!»

Tack vare de snabba och kraftiga försiktighetsmått, jag vidtagit, spred sig sjukdomen icke. Då jag gick genom salen, hördes de tre friska barnens skratt och lekar från rummen till vänster, medan deras mor låg döende i den till höger belägna sängkammaren. Däremot var gossen på bättringsvägen och utom all fara. Det var, som om giftämnet kvarlämnat gadden i den näsduk, hvarmed modern bisträckt honom och som hon därefter, utan en aning om faran, själf användt.

Hur maktlös är icke vetenskapen! Hur litet vi i själfva verket kunna uträtta och hur föga vi känna till lifvets och dödens hemligheter. Människan är en besynnerlig varelse. Hon flyttar berg, omskapar jordytan efter sitt behag, flyger som en vind öfver land och haf och reducerar afstånden till en rörelse med handen, en obetydlig höjning af rösten, men hon kan icke hindra att döden öfverföres på en näsduk från en mun till en annan.

Hvad skulle jag göra? Det finns tillfällen, då läkaren måste lägga armarne i kors och ärligt bekänna sin och sin konstns vanmakt. Giftet hade angripit hela blodmassan, och något medel fanns icke.

Där låg nu den unga kvinnan med sitt glada, lefnadsfriska ansikte, glödande af feber, och sin präktiga kropp, oroligt vridande sig fram och tillbaka i sängen. De enda, som finga komma in till henne, voro jag och hennes man. Vi behöfde icke heller befara några sjukbesök. Hela huset var som pestsmittadt, och de få, som gingo förbi på gatan, drogo sig så långt åt motsatta sidan som möjligt och kastade misstänksamma blickar mot fönstren.

Mannen hade frågat mig om hennes tillstånd, jag hade svarat och på samma gång uppmanat honom att visa själfbehärskning och icke oroa den sjuka.

Men då vi på nytt kommo in i sängkammaren, där hon låg, var det slut med honom. Den enkla och obildade, men redlige mannen älskade sin hustru, och han kastade sig som ett stort barn öfver hennes säng och grät hejdlöst.

Hon klappade sakta hans sträfvade hår. Därpå vände hon sig, som slagen af en plötslig tanke, mot mig. Hennes ögon uttryckte en vaknande ångest, men hennes röst var fast och klar, då hon frågade:

»Skall jag dö, doktor?»

Det var mig omöjligt att ljuga. Med full visshet om utgången hade jag icke mod att ingifva henne ett hopp, som aldrig skulle förverkligas. Och utan att möta hennes blick, sänkte jag hufvudet och teg.

Hon förstod allt och sjönk med ett utrop af fasa tillbaka i sängen. Hon låg alldeles orörlig, och tystnaden afbröts endast af mannens snyftningar.

Men plötsligt reste hon sig upp. Hennes feberheta ansikte hade ett lugnt uttryck, och med en röst, hvars förtviflade tonfall afspiegade hennes känslor, hviskade hon:

»Och barnen, barnen, mina barn!»

Det var som om en blytt slagit ned i rummet och med sitt bländande sken kastat ljus öfver situationen. Mitt hjärta sammansnördes af medlidande. Denna döende mor skulle aldrig ha den sorgliga trösten att taga afsked af sina barn. Hon skulle aldrig få smeka deras hår, aldrig se in i deras ögon, aldrig kyssa deras läppar för sista gången. Hennes andedräkt var gift, den luft hon inandades förpestad, det rum, där hon låg, kunde betyda för dem detsamma som näsduken för deras mor.

Som om hon gissat sig till mina tankar, gjorde hon en afvärande rörelse.

»Nej, nej,» sade hon ifrigt, »låt dem icke komma in! Jag vill det inte!» Men därmed voro hennes krafter uttömda, och med en suck, som skakade hennes kropp som en enda lång snyftning, sjönk hon på nytt tillbaka mot kudden.

Efter en stund hördes hennes röst, denna gången riktad till mannen:

»Albumet,» hviskade hon, »jag vill se deras porträtt.»

Han reste sig upp och gick med vacklande steg ut i den bredvid liggande salongen och kom tillbaka med fotografialbumet, som han lade på sängen. Härefter störtade han omkull som en ek, afhuggen vid roten, och stönade som ett sjukt djur.

Stödd mot ena armbågen öppnade hon albumet. Hennes ansikte bar en nästan högtidlig prägel, och hennes ögon hade en mild glans. Hon vände likgiltigt några blad. Så hejdade hon sig och såg länge och oafbrutet ned framför sig, medan tårarne tillrade ner för hennes ansikte. Med darrande hand lyfte hon upp albumet och tryckte det lidelsefullt till sina läppar, medan hon hviskade sina barns namn.

Jag måste vända mig om och se ut genom fönstret, som föreföll alldeles vått och immigt i den klara augustisolen. Det var, som om hela gatan utanför med trädgården midt emot och den blåa himlen äfven gråtit öfver livvets bitterhet.

Jag hörde, hur albumet gled nerför täcket och dunsade mot mattan, men jag rörde mig icke. Jag visste ju ändå, att hon tagit afsked af sina barn, som hon aldrig mera skulle få se.

Thore Blanche.

Från Iduns läsekrets.

God hjälp.

»Jaså, Marie har sin svåra hufvudvärk — då säger jag, att det är omöjligt.»

»Hvilket är omöjligt, frun?»

»Att Alfred kan be brukspatron Ström kvar till kvällen; ligg nu stilla och försök att sofva.»

»Nej, snälla frun, säg inte, att det är omöjligt. Det får det inte vara, jag skall genast koka starkt kaffe, det hjälper. Om jag får 5 kronor och handkammarnyckeln, så skall allt bli i ordning.»

»Men de kunde äta ute tillsammans.»

»Tala inte så, jag är uppe nu.»

»Ja, då skall jag duka, så slipper du det.»

»Nej, nej, det ser bara tråkigt ut; om frun bara sällskapar, så att inte härads höfdingen märker,

att det dröjer en stund längre än vanligt med supén.»

Det blef som Marie ville. Det starka kaffet och den starka viljan öfvervann hufvudvärken, och allt blef i ordning i rättan tid.

Dagen därpå ville dock frun veta, hvad som kunde så drifva Marie att anstränga sig mer än hennes icke mera unga krafter förmådde. Hvarför hon med verklig ångest afböjde det enkla förslaget att äta ute, det var ju ej mer än ett halft år sedan hennes husbonde var unkarl och då alltid visade sina resande vänner sin gästfrihet på det sättet.

Marie ville slippa tala om sina skäl, men det hjälpte ej, hennes unga fru bad på det enträgnaste, och så berättade hon sin dystra saga.

Hon hade gift sig ung med en ordentlig arbetare, som hade rätt goda inkomster. Marie var själf arbetsam och häändig samt förtjänade rätt bra med att sy barnkläder.

Särskildt brådrot hade hon därmed till jul, då hennes kunder ville hafva de små fina och hon själf ville öfverraska mannen med att köpa en chiffonier för sina sparpenningar; till och med på söndagen, sedan mannen gått ut, sydde hon nu mot sin vana, ty hon trodde själf ej, att det var någon välsignelse med söndagsarbete och hennes man ville aldrig se något sömmande på den dagen, lika litet som han själf lät fresta sig till arbete af aldrig så stora penninganbud.

Nu kom han emellertid hem, förr än hon väntat, och hade med sig två vänner från sin hemort, dem han ville bjuda till kvällen.

Redan misslynt vid synen af den skräpande sömnaden, blef han det än mera, då Maria gjorde svårigheter vid att behålla hans vänner till aftonen — kunde hon inte bara bjuda på dricksvaror eller kaffe. Jo, det kunde hon; han kunde bjuda själf på både det ena och det andra, utan att besvära henne — och därmed gick han i vredesmod, sedan äfven hon i sitt oförstånd blifvit ovänlig.

Den natten såg Marie honom berusad för första gången, och det blef ej den sista.

Förhållandet dem emellan blef aldrig godt efter första tvisten, han hade ett kärfat lynne, och hon ansåg sig som den förolämpade och kunde ej förmå sig att genom ödmjukhet vinna honom åter. Nej, nu bjöd han och blef bjuden ute allt oftare, och med välstånd och arbetskrafter var det snart slut. Det var slut äfven med de goda föresatserna och den redliga viljan. Penningar blefvo skaffade på ett sätt, som bringade mannen inom läs och bom, och som det lādde blod vid dem, blef domen 20 år.

Däraf voro nu 8 gångna, och Marie hade tjänat och sparat, sparat och tjänat, endast för att när de 20 åren voro gångna, kunna gifva sin man ett hem i stället, för det hon beröfvat honom, ty hennes fel var alltsammans, hennes; och nu bad hon Gud, att han måtte få leva och att han möjligen måtte få sin frihet åter, förr än de 20 åren voro gångna.

Se, det var därför hon var så rädd, att härads höfdingen skulle gå på krogen — »ty det är krogar, de må ha aldrig så fina namn, och en människa kan gå under, han må vara aldrig så högt uppsatt, om hemmet icke är hvad det bör.»

Tack, Marie, för hjälpen! Och jag hoppas vi skola kunna hjälpa hvarandra.

A. M.

Medelväg.

Ännu några ord om söndagshvilan.

Gvänne artiklar om söndagshvilan hafva på sista tiden förekommit i Idun, men som de ej på ett uttömmande sätt behandlat den tänkvärda frågan, torde det ej skada att söka belysa densamma något närmare och taga henne så praktiskt som möjligt.

Att söndagshvilan är nödvändig för människans både kroppsliga och andliga hälsa, är allmänt erkänt, och våra reformsträfvanden böra därför gå ut på, att så många som möjligt må komma i åtnjutande af densamma. Detta vinnes dock ej genom att gifva tjänarne alldeles ledigt hela söndagen, såsom en af de nämnda artiklarnas förf. föreslår, och att allt arbete utföres af familjemedlemmarna

själfva, ty detta förutsätter att familjen består af flere arbetsdugliga kvinnliga medlemmar. Så är dock sällan händelsen i vår tid, då döttrarna i de flesta fall, åtminstone inom jämförelsevis obemedlade familjer, måste söka att utom hemmet förtjäna sitt uppehälle. Att en skollärlarinna, en butik- eller telefonfröken lika väl behöfver söndagshvila som en köksa eller huspiga, det skall nog ingen förneka. Förf. synes hysa den åsikten, att i de familjer, där en eller flere tjänarinnor finnas, dessa utträtta allt arbetet, under det att de kvinnliga familjemedlemmarna använda sin tid utslutande på nöjen och förströelser. Detta är nu visserligen tyvärr ofta händelsen, åtminstone i städerna, dock långt ifrån alltid. Det finnes familjer, där husmodern arbetar långt mera än tjänarne, där hennes vecka är en tung arbetsvecka, ty på henne hvilat ej blott utförandet af en hel del arbete, utan äfven om tanken om det hela, som inom familjer med små tillgångar sannerligen ej är den lättaste bördan. Att nu vilja pålägga henne ännu mer arbete på söndagen än på de öfriga dagarna, vore rent af omänskligt. Här ett exempel, taget ur verkligheten. Familjen består af man, hustru, fyra små barn, en inackorderad herre och tvänne tjänarinnor. Mannen, prest på landet, har tjänstgöring hela förmiddagen och ofta äfven eftermiddagen, så någon hjälp från hans sida kan ej påräknas. Hustrun, svag till hälsan, arbetar under veckans dagar från morgon till kväll med att sköta hushållet, sy åt barnen m. m. och hålles ofta vaken om nätterna af barnens kink och krämpor. Kan någon behöfva en stunds sabbatsro i kyrkan eller hemmet, så är det visserligen hon. Hur skulle hon hinna och orka med att hvar sjunde dag utföra allt arbete ensam, städa, koka mat, se efter barnen, gifva grisar och höns m. m.? Det är helt enkelt omöjligt.

Ej heller skulle det vara nyttigt för en tjänarinna att alltid hafva hela söndagen ledig. Den skulle då nog i de flesta fall af många användas till nöjen, som långt ifrån att skänka hvila, tvärtom skulle göra dem mer eller mindre odugliga åtminstone till måndagens arbete.

En medelväg synes härvidlag, som i så många andra fall, vara den för alla parter mest tillfredsställande. För att tjänarne skola få tillfälle att blifva delaktiga af hvilodagens välsignelser, utan att allt arbete därför lägges på familjemedlemmarna, torde vara tillräckligt att följa några enkla regler, som i de flesta hem utan nämnvärd olägenhet böra kunna genomföras.

För det första bör så mycket arbete som möjligt undångöras på lördagen, och om husmodern ställer någorlunda klokt, bör det ej ändå bli så mycket, att tjänarne lida af trötthet dagen därpå. All städning bör göras på lördagen, så att blott den oundgängligaste i soffrummen förekommer på söndagsmorgonen. En stor del af matlagningen kan äfven undångöras, och kan man mer än väl äta steken uppvärd, hellre än att köksan skulle nödgas tillbringa söndagsförmiddagen vid spiseln i stället för i kyrkan.

Vidare bör man aldrig besöka sina bekanta på söndagen och ej heller mottaga dem i sitt hem annat än i undantagsfall. Och, hvad som är ändå viktigare, ej ställa till eller besöka bjudningar på lördagskvällen. Ty en verklig sabbatshvila är en absolut omöjlighet efter en natt tillbragt i sus och dus. I det hem, där festen gått af stapeln, äro både tjänare och herrskap uttröttade och använda helst

GRATIS!

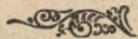
Hvar och en, som före den 20 december från undertecknade rekvisiteraren Flossaapparät, erhåller gratis ett på tyg uppritadt, färglagdt mönster 60 kvadratemtr. stort passande till just detta.

Liedberg & Bäckgrens maskinaffär

söndagen till att riktigt sofva ut efter allt stöket. Har herrskapet varit borta, vilja de också hvila ut på morgonen, och då afåtes frukosten ej förr än långt fram på förmiddagen. Och detta senare är kanske största orsaken till tjänarnes brist på söndagshvila. Huru ofta hör man ej en husmor säga: »Om hvardagarna äta vi alltid frukost kl. 9, men om söndagarna drager det nog ut till både 10 och 11, innan alla bli i ordning.» Då kunna tjänarne ej få afsluta sina morgonsysslor förr än flere timmar efter den vanliga tiden, och då måste det genast börjas med förberedelserna till middagen. Man bör därför alltid om söndagarna gå upp så tidigt, att inga sysslor hindra tjänarinnan från att på söndagsförmiddagen besöka kyrkan eller att i hemmet få några ostörda timmar. Om så matmodern ställer så, att tillagningen af middagen ej tager för lång tid, och förhållandet blir detsamma med aftonmåltiden, så kunna tjänarne få rätt mycket ledigt äfven under eftermiddagen och då få tillfälle att besöka och äfven i hemmet taga emot sina släktingar och vänner. En och annan fullkomligt ledig söndag böra de ju också hafva, men alldeles icke hvarje, ty detta skulle vara dem till både andlig och ekonomisk skada.

Dessa regler hafva i många år praktiserats i mitt hem, och redan under veckans första dagar börjar man längta efter söndagen, den lugna, fredliga söndagen, då allt det oroliga jäktandet under veckans lopp stannar af och helgdagsfriden uppriskar den trötta anden.

Sara.

Tio julklappsidéer.

Prisbelönade bland de insända bidragen till »Iduns julklappsbasar».

IV.

Japansk väggduk med plattsöm. Det 36 cm. breda och 47 cm. höga midtstycket på den 104 cm. långa samt 93 cm. breda duken sammansättes af gula band i åtskilliga nyanser; banden kastas tillsammans, och därpå sys sedan ett mångfärgadt plattstygsbroderi i japansk stil. Tyget till den omgivande, 6 cm. breda randen väljes efter godfinnande och täckes fullständigt af smala, med flocksilke sydda schatterade plattstygsränder, som äro guldgula inåt och skifferblå utåt. Broderiet fastsys vid en 23 cm. bred rand af skifferblått sidan, som prydes dels med strödda figurer af guldbårder med lätta stygn omväxlande majgrönt och vieil rose, dels med rosetter af gula cigarrband med stjärnor i rött och brunt samt lätta stygn i guldgult utomkring. Duken kantas upp- och nedtill med guldbårder samt fransar af omväxlande tre cigarrband och en tofs af flocksilke. De hopflätade tre cigarrbanden afslutas med pärlor. Duken fodras med svart kypert. Den vackra, originella idén tar sig särdeles väl ut, upphängd på väggen.

G. L.

V.

Om man har en bror, som är löjtnant, och vill gifva honom något riktigt trefligt till julklapp, så bör man sy honom följande bordduk. Men innan man börjar sy, får man först samla ihop ingredienserna, hvilka utgöras af ett stycke blått uniformskläde och en massa afsprättade uniformsklaffar, reverer m. m. Dessa klistras därpå fast på duken och sys med application, antingen som bård i kanten eller härs och tvärs i en ljuflig röra öfver hela duken. På kragarna utför man dessutom broderier, hvilka naturligtvis böra »stöta på pa-

trull», och af reverna formar man hjul, kulor, ridspönn, stigbyglar, piskor och allt, hvad man kan hitta på. I de fyra hörnen göras toffsar af portepéer och duken fodras med gul satin.

Eller kanske unge herr bror går i fästmanstankar!

Ett högst pikant utseende får då en fotografi-ram af trä, ifall man målar den på följande sätt: Stora, lösa prästkragar målas härs och tvärs öfver ramen, de böra vara dels hela, dels delvis afplockade; däremellan bör man se de fallande små, hvita bladen, och med tusch skrives här och hvar: »Ja» — »nej» — »af hjärtat» — »med smärta» — »något litet» — »alls intet.» Skaffar man sedan »föremålets» porträtt och sätter i ramen, blir det nog en välkommen present, tror jag.

Lisa.

VI.

Själfförfärdigade fjädergarnityr. En hvar vet, huru dyrt ett riktigt vackert fjädergarnityr är, och nu då dessa äro så moderna, hvad vore då kärkonnare till julklapp åt de kvinnliga medlemmarna af familjen än just ett dylikt, helst då man med en ringa kostnad och besvär själf kan tillverka detsamma. Material tages, till de hvita, af våra ankor, gäss och till de svarta eller brokiga af tama höns. Tillverknings sättet är mycket enkelt. Sedan man vikit en 14 cm. bred gasremsa dubbel, träcklas och pressas den samman, för att göra densamma jämnare och stadigare. Därefter tager man de små fjädrarne (dunen) en om sender, sticker det lilla skaftet genom gasen och fäster den på afvigsidan med en fin nål, i samma ordning som de sitta på fågeln, fast mycket glesare. Om detta göres omsorgsfullt och man vid valet af fjädrarne lagar så, att man får de finaste och yvigaste dunen, kan ett sådant hemmagjort fjädergarnityr fullt ut jämföras med den i handeln förekommande utländska varan, som i hållbarhet lämnar mycket öfrigt att önska.

Det går lättare än mängden tror, om man själf granskar och utväljer de fjädrar man önskar, medan de sitta kvar på fågeln.

Till hvita garnityr böra endast de fina snöhvita dunen, som sitta under vingarna, användas; men till de svarta kunna med fördel användas de i grönt-blått-svart skiftande rygg- och halsfjädrarne på den svarta spanska eller cochinchina hönan.

Ett utomordentligt vackert och originellt fjädergarnityr, passande till unga flickors skridskodräkter, sammansättes af yttersta spetsen af de guldgroön-blåbrokiga hals- och stjärtfjädrarne af den spanska färgrika tuppen. Äfven andra vackra exemplar finnas bland våra inhemska höns, som lämna ett utmärkt material.

Xandra.

VII.

Lämplig present till en ung dam, som redan förut blifvit begåfvad med allehanda mer eller mindre nyttiga lyxartiklar. Fem små slipade parfymflaskor, helst likadana, men åtminstone lika stora, fyllas med t. ex. heliotrop, liljekonvaljeolja, viol, rose och reseda. Till hvarje flaska sys en sidenpåse så stor, att flaskan kan nedstickas däri. Följande färger lämpa sig ganska bra tillsammans. Matt mossgrönt sidan, på hvilken sys en kvist liljekonvalje, mörkt smultronfärgadt med en reseda, ljusgult med violblomma, matt ljusblått med mörkröd ros och skärt med heliotrop. Sedan påsarne på framsidan blifvit försedda med sina blommar, sydda med silke i klump, och stjälsstyng, anbringas en centimeter från öfre kanten en dragsko, som tillknytes kring flaskhalsen med en smal silkesnodd i samma färg som sidenet. Af 1 meter långa och 3 centimeter breda band i samma färger som sidenpåsarne göres en rosett med yglor och 5 nedhängande olika långa ändar, på hvilka

de respektive påsarne fastsys. När de vid rosetten upphängas på en vägg, bilda påsarne sålunda en klase, i det de hänga delvis bredvid och delvis öfver hvarandra.

Puella.

(Forts.),

Ur notisboken.

Kvinnorna och fattigvården. För att väcka ett mera allmänt och verksamt deltagande för kvinnors inväljande i fattigvården kommer Fredrika Bremerförbundet att inom den närmaste tiden anordna ett diskussionsmöte, en åtgärd, hvilken säkerligen blifver välkommen för de många, som intressera sig för att den 1889 införda förändringen angående fattigvårdsstyrelse, att äfven kvinna däri må kunna inväljas, måtte vinna en vidsträcktare tillämpning än hittills.

*

Såsom missionär till Indien utgår i dagarne fröken *Connie Dickson*, dotter till bruksägare Axel Dickson på Skeppsta i Södermanland. Fröken Dickson, som är 24 år, har i 3 år vistats på missionsskolan i The Willows i London. Där har hon genomgått kurser i alla de ämnen, som ligga inom gränsen för hennes blifvande arbetsfält, hvarjämte hon äfven genomgått en kurs vid ett sjukhus i London. Fröken Dicksons blifvande missionsanstalt är Hourah i Bengalen.

*

Den dansk-norska författarinnan fru Laura Kieler har anländt till Stockholm och för en ganska talrik och erkännsam publik hållit ett par föreläsningar i Arbetareföreningens lilla sal om »Aandeliv og Nationalitetsforhold i Amerika» samt om »Nationalitetskampen i Sönderjylland».

*

Kvinnoklubben hade här om dagen årsmöte i sin nya lokal Norrlandsgatan 17. Års- och revisionsberättelser för det tillryggalagda 7-de året upplästes och godkändes. Enligt årsberättelsen har klubben under året, utom 13 föreläsningar öfver Englands historia, haft 16 samkväm med omväxlande diskussion, föredrag, musik och sällskapsnöjen samt några fester, däribland den sedvanliga barnfesten. Biblioteket har, genom nya inköp och gåfvor, betydligt ökat och flitigt anlitas.

Vid styrelsevalet blefvo följande ledamöter utsedda:

Fröknarna S. Gumælius, orförande, Ch. Nyqvist, kassaförvaltare, Ch. Bandelin, H. Andersson, A. Tibell, fruarna M. Asp, N. Frölander, T. Burgman, G. Lindqvist och H. Erhardt, fröken E. Ullmark och fru A. Grafström blefvo styrelsesuppleanter.

*

Sveriges sista furstinna kan man anse ha gått ur tiden, då för en åtta dagar sedan grefvinnan *Clotilde von Wylich und Lottum*, född *Putbus*, afled i Berlin såsom den sista af en släkt, hvilken redan under unionstiden tillhörde Nordens historia. Släkten *Putbus* eller, som den i Skandinavien oftast kallades, *Podebusk* härstammar från de gamla rügiska furstarne af vendisk ras.

Det är väl bekant, huruledes såväl *Gustaf III* som *Gustaf IV Adolf* garna ville förläna furstetiteln åt några af de förnämsta bland Sveriges högadel. Men såväl gamle *Fersen* under *Gustaf III* som riksdrotsen *Wachtmeister* under sonen afbjöde denna upphöjelse. Däremot fick *Gustaf III* sin vilja fram med furst *Hessenstein*, hvilket, enär han var son till *Fredrik I*, förut tysk riksfurste, mycket rik och därtill ogift, icke ombragade någon.

Och *Gustaf IV Adolf*, hvilken under sitt bedröfliga pommerska fälttåg också hade varit på *Rügen*, sett det stolta slottet *Putbus* och lärt känna dess unge ägare, upphöjde honom, då den 24-åriga *Wilhelm Malte*, år 1807 till svensk furste. Det var hans gemål, den unga furstinnan *Putbus*, hvilken synnerligen vänligt mottog de svenska officerarne på utmarschen till kriget mot *Napoleon* år 1813. Dottern, den nu bortgångna *Clotilde*, var då 4 år gammal. Hon gifte sig år 1828 med preussiske ministern i *Bern*, geheimerådet greve *F. von Wylich und Lottum*, och sedan hennes ende broder år 1854 aflidit ogift, förklarade konung *Wilhelm I* af *Preussen* år 1861 att hennes äldste son skulle ärfva det gamla namnet *Putbus* jämte dess furstliga värdighet. Denne, furst *Wilhelm*

Fotogenköket "PRIMUS" är hittills öfverträffadt 100,000 st. ru tillverkade och sålda. Säljes i alla Jern- & Bosättningsaffärer.

Varnas för värdelösa efterapningar. B. A. Hjorth & Co. 5 Klara N. Kyrkogata. Stockholm.

"PRIMUS MATTAN", Pris 75 öre st. förekommer absolut all öfverkokning & vidbränning.

Malte Putbus, är född år 1833, generallöjtnant, arfmaruskalk på Rügen, ärfllig medlem af preussiska herrehuset, deputerad i landtdagen för kretsen Rügen samt bland annat kommandör med stora korset af Vasaorden. En gärna hörd parlamentarisk talare, har han bland annat uppträdt mot Sassinaz såsom förbindelseort med Sverige och för Arkona.

Hans gamla mor, hvilken blef 85½, är gammal, bodde på sista tiden mestadels i Berlin. Hon sörjes, förutom af sonen, af en dotter, änka efter greve de Pourtalès.

Teater och musik.

Kungl. operan återupptog i söndags Webers alltid lika populära opera »Friskyttan». Fru Östberg firade i Agathas roll en sannskyldig triumf. Äfven fröken *Karlsöhn* fick som Anna mottaga sin väl förtjänta del af bifallet. Hrr *Lundmark* och *Selbergren* förtjända erkännande för sitt utförande af Max' och Kaspers partier, dem de förut innehåft.

Ytterligare en *Marteau*-konsert hade k. operan, klokt begagnande sig af den rådande *Marteau*-febern, anordnat till i tisdags. Att det skulle blifva öfverfullt hus, hade man kunnat förutsäga på förhand. Liksom i fredags å sin egen konsert i Musikaliska akademien, där den unge konstnären likaledes möttes af en fullsatt och entusiastisk salong, bekräftade han äfven denna afton vårt förut afgifna omdöme om honom, att han trots sina unga år i tekniskt afseende är den mögne mästaren, samt att han vid utförandet af de till karaktären vidt skilda kompositioner, han framför, nästan alltid lyckas träffa den rätta innebörden, den rätta uppfattningen. Han förstår i sitt föredrag att inlägga såväl ljuf poesi som eldig kraft. Med ett behagligt ytre och ett anspråkslöst uppträdande är det sällunda ej underligt, att han här firat triumfer, som under de sista tio åren väl endast öfverträffats af violinälvan *Tua* vid hennes första besök härstädes.

Vid samma konsert fick man tillfälle höra ett par finska gäster, nämligen sångerskan *Ida Mordach* och pianisten *Karl Ekman*. Den förra visade sig äga en klangfull och väl skolad mezzosopran samt ett intelligent och lifligt föredrag; särskildt förtjänar hon loford för sitt *mezza voce*-föredrag. Hr *E.* är en i tekniskt hänseende långt hinnan pianist med ett säkert och mycket värdadt spel. Båda gästerna hälsades med lifliga applåder.

K. Dramatiska teatern gaf i måndags som förpjäs till det roliga stycket »*Le Cardunois' hjältedater*» ett litet proverb, »*Farligt umgänge*», af den som framstående novellist kända svenska författarinna, hvilken döljer sig under signaturen *Rust Roest*. Det lilla 1-aktsstycket var synnerligen ledigt skrivet, visserligen utan alla tillspetsade repliker, men dock enkelt och naturligt hållet samt ej utan dramatiskt innehåll. De båda i stycket förekommande rollerna erhöles ett förtjänstfullt utförande af fruarna *Fahlman* och *Seelig-Lundberg*.

Helfrid Kinmanssons med så stort intresse mottog gästspel på Dram. teatern tog i onsdags sin början, hvarvid hon utförde moster Sally i »*Evas systrar*». Vi återkomma i nästa nr.

Vasateatern har nu senast återupptagit en gammal bekant från Mindre teaterns glansdagar: *Charles Lecocq's »Lilla frun*». Den roliga operetten med dess spirituella och vackra musik tycks ännu slå lifligt an. Vokalt är också utförandet värdt allt erkännande, då däremot de genomgående unga krafter, som nu prövas på de förnämsta rolluppgifterna, i aktionen icke fullt räcka till. Så är fröken *Blumenthals* Graziella för örat en mycket sympatisk företeelse; för ögat göra sig hennes åthärfvar allt en smula »sällskapsspektakel». Det samma kan fullt tillämpas på hrr *Sjöholm* (San Carlo) och *Seenson* (Montefiasco). Omvänt är förhållandet med hr *Ringvalls* Podestan. Där är spelet utan tvifvel förtjänstfullare än sången. Hr *Kellberg* som Casteldemoli och fröken *Nilsson* Theobaldo lösa ej heller oäfvat sina uppgifter. Bifallet på premiären var lifligt och »vår lilla frus skål» torde åtskilliga kvällar å rad under »begejstring» få tömmas å den vackra lilla teatern.

Södra teatern gaf i tisdags en repris af Mosers roliga lustspel »*Den nye bibliotekarien*». Den talrika publikens starka bifall tyckes utlofva bästa framgång, och i synnerhet väckte hr *Bergström*

som skraddaren *Gibson* och hr *Lambert* som den nye bibliotekarien mycken munterhet.

Filharmoniska sällskapet gifver sin första abonnementskonsert instundande tisdag i Musikaliska akademien med biträde af flere solister och k. hofkapellet. Vid denna konsert komma *Saint-Saëns' ode »Lyran och harpan»* samt *Schumanns* kantat »*Rosens pilgrimsfärd*» till utförande.

Henri Marteau gifver, uppmuntrad af sin framgång härstädes, ännu en musikställning, nämligen en matiné om söndag i Musikaliska akademien med biträde af signora *Labia* och hr *Hjalmar Meissner*.

Herr *Richard Henneberg*, vår framstående kapellmästare vid k. operan, förbereder till lördagen den 24 dennes för egen räkning en större konsert i Musikaliska akademiens stora sal. Biträdande blifva flere bland våra förnämsta solister äfven som k. hofkapellet. Den framstående del, hr *H.* tagit i hufvudstadens musiklif, berättigar honom till en erkänsla och en uppmärksamhet, som vid detta tillfälle vi hoppas måtte taga sig uttryck i en fullsatt salong.

Musikföreningen gifver likaledes inom den närmaste tiden sin första konsert för säsongen, hvarvid *Berlioz' »Fausts fördörelse»* kommer att utlösas under ledning af prof. *Neruda*.

Kärleksbref från början af 1700-talet.

Ett stycke kulturhistoria, *Idun* delgifven af *E. B.-m.*

Efterföljande »*ovulna skrivelser*», ett fynd bland gamla hofrättshandlingar, synas oss värda en stunds uppmärksamhet, ej blott af dem, hvilka veta att äfven i uttryckets bildning och ton ligger något för tiden karaktäristiskt, utan äfven af våra läsarinor i allmänhet, efter som här föreligger, fastän endast antydd, en förlofningshistoria, med sin första blyga början, sin stigande förtjusning och — sin uppslagning. *Han* är en ung man vid namn *Nyman*; *hon* är en fröken *Birgitta Elisabet Gripenklou*; för öfrigt veta vi icke något vidare om de två unga personer, som stiga upp ur dessa bref för att gifva oss en rätt liflig liten interiör bland grafvarna från vår glansrikaste period. Efter brefven varit bifogade rättegångshandlingar, är det icke omöjligt att ej det stannat vid en uppslagning, utan gått till en rättegång mellan de de f. d. förälskade. Huru som helst, må brefven tala för sig själva. De återgifvas ordagrannt, ehuru, för att mera obehindradt kunna läsas, med nutida stafning.

1.

Mademoiselle.

Tusen tack för igår och alla dagar, min endaste vän på jorden, och för all den godhet mig ringa person är bevist af det förnäma huset, och önskar jag städe allt sådant ödmjukast aftjana. Efter lofven vill jag dig, min lilla vän, svara på din begäran; angående linet, så har hon några @ kvar, men det är inte godt, utan om min vän ville patientera litet, till dess hon får hem några norran efter, som lärar ske innan kort, så vill jag vara för oblikerad min lofven att fullborda och, så mycket min lilla vän behöfver, att skaffa.

I natt drömde jag om dig, min ängel, och tyckte lika så som jag satt uti din ljufva famn, hvilket jag af hjärtat önskar att det vore sant, att du vore min och jag finge sitta och luta mitt hufvud till dina rosenfärgade kinder. Nytt vill jag påminna att folket säger att du är min *Angis*, hvaröfver jag mig fögnat att för en så dygdig och vacker flicka blifva agerad, som jag skall referera för dig min vän i afton. Till slut redeligt sinne, troget hjärta hyser ock din ädla själ. Gud gifve dig en god dag! Adjö.

Din trognaste gosse till döden

N:

Hernösand den 24... 170...

P. S. Ursäkta hastigheten; jag har en arbetskarl, som skall skriva af inventarium åt mig. Vale.

2.

Min endaste vän på jorden. Gud gifve dig allt godt af hjärtat önskad.

Efter lofven vill jag min lilla vän med några rader påhälsa, emedan min lilla väns redlighet är mig väl bekant och så inrotat sig uti mitt hjärta, att den aldrig bortglömmes, medan lifvet uti mig bor. icke heller skall annat af mig befinnas än redlighet och uppriktighet usq ad cineres. Inom två dagars förlopp, sedan jag skildes med dig, min ängel, uti *Nåås*, kom jag hem, men dock något opassligert allt intill denna dagen. Gudi ära jag har kommit mig nu braf från och är hel frisker, Gud låte dig nu uti *Anundsjö* väl öfver denna högtiden trifvas och snart med hälsan därifrån hemkomma, det önskas alltid och af ett uppriktigt hjärta. Jag lofte fuller dig, min ängel, att jag skulle resa till *Anundsjö* i helgen, men det slår mig felt af orsak jag får icke resa bort för min far, utan måste blifva hemma hos honom efter jag varit så länge borta; ursäkta mig, min lilla vän, du vet det, att man måste mera lyda Gudi än människor, som ordspråket lyder. Låt nu se, min vän, att du icke blifver för länge borta. Mig tyckes lika såsom ingen människa vore i staden, när min endaste tröst är borta, utan jag famlar här i mörkret så länge till dess ljuset kommer hem. Jag sitter uti stor ledsamhet uti min kammare och har icke någon att gå till, när min vän är borta. Många bekanta har jag, men ingen blifver af mig estimerad. Nytt har jag icke särdeles att skriva, utan det förnämsta är det Gud den allra högste han gifve dig en fröjdefull julehögtid och till ett kommande godt nytt år hälsa och sundhet med allsköns lycka och välsignelse, förblifvandes

Min lille väns trognaste dräng till döden
N:

Hernösand d. 27 Decem. 1704.

P. S. Glöm ingalunda hälsa k. mor med min hörsamma tjänst. Gud vare med eder. Adjö.

P. S. Jag beder dig, min vän, undra icke på min hastiga skrivelse och sedan visa ingalunda mitt bref åt någon. Vale.

Bränn upp brevet och
visa det icke.

3.

God morgon, min redeliga flicka och dygdiga själ. Jag tackar dig storligen, min ängel, för din mycket angenäma och hjärtöriga skrivelse, hvilken mig af allt hjärta fögnar, att en sådan trogen, redelig och uppriktigt vän är mig af Gud den högste tillskickad. Jag kan icke tillfyllt din redlighet afmåla, som jag eljest borde, utan jag säger af uppriktigt hjärta, att du min till *B:ta* bör billigt kallas och heta, all Nympfers ljus och prydnad; lika såsom solen på himlen lyser öfver hela världen, så lyser du med din redlighets strålar öfver alla de fruntimmer, som både när och fjärran finnas kan. Linet och ullen skall riktigt blifva beställt. Jag kommer till dig i afton klock. 3 eller förr, så vill vi följas till jungf: *Anna Norman* en liten stund. Slutligen så äst du mitt hjärtebarn det lilla och ingen skall oss i denna världen åtskilja, som versen lyder. Jag skulle väl något mera min vän tillskrifva, men bedjandes ödmjukast om ursäkt, tiden tillåter icke. Vale.

Din trognaste och redligaste vän
N:

P. S. Ursäkta hastigheten, jag håller på regera i gamla dokumenter åt min far och sitter så som jag sutte på heta stenar, ty jag längtar till dig. Gud vare med dig. Adjö.

4.

Jag är din vän, var så igen,
därtill säger jag amen.

Min lilla väns bref och angenäma skrivelse är mig i går af posten inhändigade, hvaröfver jag mig af hjärtat fögnar, att min lilla vän ihågkommer sin trogna tjänare med dess förnäma skrivelse, hvilket jag med all som största vördnad göra vill, men i förstone tackar jag Gud för de hugneliga tidender, att min lilla vän är med hälsan begäfvad, han låte så länge å båda sidor kontinuera. Jag skref min lilla vän till förleden post. Gud vet, om det träffat min redliga flicka, eller hafva de falska profeter varit framme och afskurit passet för mitt bref, att det icke är framkommet, och med mons. Spet skickades 3 st. bref, som var ankomna ifrån *Upsala* och sedan många 10,000 hälsningar. Jag sitter här så bedröfvad

Extra fin Marsala

(Qualité Inghilterra) härstädes lagrad sedan 1891. Vid undersökning af handelskemisten befunnen, enl. intyg, fullgod.

K. A. Nydahl & C:o
Stockholm, 2 Stureplan 2

Försändes öfver
många sorter.
hela riket. Begär priskurant!

SPISBRÖD,
C. W. SCHUMACHER
Kgl. Hofleverantör — 17, Stockholm.

C. W. SCHUMACHER
Kgl. Hofleverantör — 17, Norrlandsgatan 17, Stockholm.

Försök!
fullt jämförbara med de engelska, fås hos
de flesta specialhandlare
i hufvudstaden.

CARLES

Tandläkare dir Geo. Forssmans Tandpulver två slag Tandnasta Tandtinktur Finnas å de flesta apotek i parfymerier o. hos hrr handlande. Parfymerier för Stenåros

därover att min lilla B: icke kommer hem förrän Kynnersmäss att jag får tala med dig ett ord, förrän jag reser till Pahlmässmarknan, hvilket sker strax efter tjugondagden, den andra saken är att min lilla vän säger uti sitt bref, jag kan hafva många tillfällen att roa mig ibland goda vänner och godt compagne, så att man kan glömma bort det man borde hålla parole uti. Svåra ord! Gud skall veta med hvad nöje jag uti denna mörka kammare dagligen sitter; kära min vän, kom hem, kom hem, snart får jag skåda ljus i stället för mörker. Ursäkta mig att jag icke kan komma till Anundsjö; orsaken har jag nämnt uti det förriga brefvet. Nytt har jag icke särdeles som meriterar skriva, utan för några dagar sedan kom en student ifrån Upsala Cognomine Mört Magst. Walanders styfson, en hurtig gosse; han förde ock bref till dig, min ängel, ifrån mons. Bohm och ästundar gärna tala med dig, innan tre veckor reser han tillbaka igen, kanske jag reser ock med till de södra orterna. Låt nu för all ting redligheten sitta främst. Hälsa med min hörsamma tjänst k. mor, mons. Anganius och alla i gemen. Till slut så önskar jag ett fröjdefullt godt nytt år med allsköns välsignelse, jag tackar öfvermåttan för den nyårsgåfva jag blef bevärdigad; gåfvor och igengåfvor behålla länge vänskapen, säger prästen, så vill jag samma gåfva offerera och skänka dig igen, min lilla vän, allt intill min död. Vale vive et rescribe

din trognaste till grafven N:

En mörk kammare den 3 Januari 1705.

P. S. Ursäkta hastigheten och visa ingen min ovulna skrivelse.

5.

Jag svär däruppå att du aldrig, min ängel, ur mitt hjärta går, så länge jag lefver och Gud förunnar mig hälsan uti denna världen, och vidare säger jag, om du drager mitt hjärta ifrån mig, min ängel, så sårar du mitt och på sistone dödar du detsamma. Var nu stadig och fast intill ändan, så är jag försäkrad därpå, att Gud den

allra högste lærer välsignadig med mycket godt och på sistone få lifsens krona, hvilket Gud hafver lofvat alla, som ett gudfruktigt, redligt och ett troget sinne hafver. Herren välsigne dig uti allt ditt företagande. A. Skrifvet i hastigheten af en din, som Gud förordnat på jorden, Nya vän.

6.

Min uppriktiga Iris.

Jag kan icke med penna tillfyllest gratulera och berömma min lilla flicka för dess redlighet och uppriktighet sedermera godhet, som mig ringa dock trogna tjänare är bevisat och härefter bevisandes varder, hvilket jag icke kan löna med penningar, guld och ädelstenar, som efterföljande utvisar.

Ängla bild all nymfers prydnad, Högsta nöje ädla själ; Du är den, som jag med vörndnad Mig har gifvit till en träl. Dig jag billigt skall uphöja Öfver himlens norra pol, Du min fågnad är och nöje, Du blir städs min glädjesol.

Jag skrifer plumpt och enfaldigt, men kan icke annat förmoda än min lilla ängel och trognaste vän håller tillgodo och uttyder allt till bästa. Gud den allra högste vare med dig och beskydde och bevare dig, så länge du lefver och jag förblifver din trognaste dräng till döden.

Hernösand den 18 Februari 1705.

I hastigheten och nyligen skrifvet.

P. S. Efter middagen kom jag till duka bordet och mjöla bänkarna. Hälsa Öman, gamel-grisen och lill-grisen. Adjö.

7.

Mademoiselle.

Jag betackar jungfrun öfvermåttan för dess an-

genåma skrivelse, hvilken blef mig tillbragt för en tid sedan i Upsala, hvaraf jag förnummit jungfruns goda hälsotillstånd, hvaröfver jag mig storligen fågnar eljest och betackar jag min vackra jungfru för sist och allt det goda jag af min vackra jungfru åtnjutit, jag skall alltid finnas en sådan som med tacksamhet alltsammans bemöta och aftjäna, men det beder jag min vackra jungfru att hon aldrig tänker något argt om mig, jag har icke betett mig arger emot jungfrun, utan saktmodigt och stilla; var vid godt mod och sörj icke, min vackra jungfru har icke något att sörja för, I kan få en dubbelt bättre karl än jag, som har en vacker kondition, men jag fattiga dräng hafver ingen, allt så begäres att jungfrun är så gunstig och skickar mig min ring igen; jungfruns ring vill jag ock med det första öfversända, efter jungfrun ville leverera mig honom igen samma så kan vara lika mycket jungfrun skickar mig honom nu eller levererar honom till min moster. Slutligen så hälse jungfrun näst sig själf sin k. moster och anhöriga med min tjänst. Jag befäller eder Gud allsmäktig, och förblif.

Jungfruns tjänstvilliga N.

Innehållsförteckning.

Anna Jacobson; af A. R. — Till Drottningen af Rumänien vid hennes silfverbröllop, den 15 nov. 1894. — Kvinnliga ärestoder. — Blomstervännens pröfvotid; vinterfunderingar af S.-m. (Forts. o. slut). — Ett asked; af Thore Blanche. — Från Iduns läsekrets: God hjälp; af A. M. — Medelväg; ännu några ord om Söndagshvilen af Sara. — Tio julkapps-idéer. (Forts.). — Ur notisboken. — Teater och musik. — Kärleksbref från början af 1700-talet; ett stycke kulturhistoria, Idun delgifven af E. B.-m. — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Redigeras af Sophie Linge.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

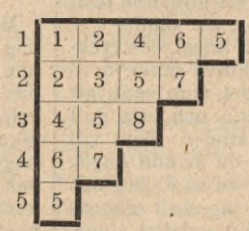
Logogryf.

Se'n urgamla tider Jag funnits i strider, Och burit båd' vapen och män. Min storhetstid svunnit, Se'n ångkraft man funnit, Dock gagnar jag män'skorna än. Nu, stor eller liten, Ett medel för fliten Och industrien endast jag är; Vet: fyrstafvig är jag, Bokstäfver begär jag Blott elfva och finn mig nu här:

Hvad är det, som sångaren stämmer ibland? Hvad får man om vinters, om bränsele ej finnes? Och hvad göra rätt, innan målet upphinnes? Hvad blir den, som tar sig en tår uppå tand? Och hvad kan bland rosorna alltid man finna? Hvad kallas 'en gift man utaf sina små? Hvad är motsats till dygd? Hvad är två gånger två? Hvad det senaste mäl man på jorden kan hinna? Hvad är det skomakarn tar oftast i hand? Hvarmed byggas husen och sloten på land? Hvad användes mest till att mat därmed krydda? Och hvaraf gör's kläder att krogen beskydda?

Hvad den blinde ej kan; hvad en flitig ej är? Hvad är motsats till snäll? Hvad gör solen för nytta? Hvad man i salongen ej opåtaldt bär? Men utmärkt i köket att grytorna flytta? Ett öknamn på sjöman, som nog ni har hört? Hvad rummet, om stort, plägar ofta att kallas? Hvad tuppen har gjort då din slummer han stört? Hvad finns i madrasser, fast ej uti allas? Hvarvid har man hästen i allmänhet fört? Hvad kallas en gosse, som icke är stilla? Hur nämnes väl den, som är stram i sitt sätt? Hvad säkert du gör om du icke gör rätt? Och hvad om du gör utan lof är högst illa? En fornordisk drottning från urgammal ätt? Hvad den är som icke har mot till att kämpa? Ett namn som i stället för flod kan sig lämpa? Nu vare det nog, nu är tydingen lätt. Rm. Jönköping.

Triangelaritmogryf.

Orden beteckna: 1) Bibliskt namn, 2) arabiskt dito, 3) rum, 4) tidmätare, 5) vokal. John.

Schackgåta.

Efter hästens gång på schackbrädet. — Två verser ur en dikt af Stagnelius.

Table with 8 columns and 8 rows of chessboard positions

Edde.

Vokalförändringsgåta.

Med a ett höstens barn så täckt, Med e ett barn af män'skosläkt, Med i jag går som smör helt fräckt, Med y ett epitet helt käckt, Med ö i rosig morgondräkt.

Sibylla.

Lösningar.

Charaden: Grindstolpar. Palindrom-charaden: Skördemånad. Mitt första: skör — röks. > andra: de — ed. > tredje: må — äm. > fjärde: nad — dan.

Aritmogryfen:

- 1) H ARMSEN 2) EN V Ä L D E 3) R Ö R S O P P 4) M A T R Ä T T 5) E N K E F R U 6) S A C H S E N

Stafvelsegåtan: »Godt arbete gör god lön». Orden äro: 1) Graubünden, 2) Lombardiet, 3) Hudiksvall, 4) Vintergrön, 5) Pernambuco, 6) Tammerfors, 7) Gripenberg, 8) Engelbrekt, 9) Austerlitz, 10) prestkrage, 11) Erzebirge, 12) Nedansjöby, 13) Polycarpus, 14) Ryningsnäs, 15) Petronella, 16) jordgubbar, 17) Valadolid, 18) Södertelje, 19) Nottingham.

HULTMANS Cacao & Chocolad

rekommenderas som den bästa och vitsordas på det varmaste af professorerna hrr Joh. Lang, Seved Ribbing, Nils O:son Gadde, C. J. Ask samt doktor Olof Moberg.